

[Pelle Voigt]

re ét eksempel fra hr. Per Stig Møller eller fra udenrigsministeren på, hvor NATO vil skære ned, hvor der skal foretages asymmetriske nedskæringer på vores side, eller det viser sig at forholde sig sådan, som jeg tror, nemlig at hele denne snak er mundsvejr, at man går ind for ensidig nedrustning på Warszawapagtsiden og oprustning fra vor side, hvor man kan komme af sted med det, og at det dagsordensforslag, der er fremsat her af Socialdemokratiet og regeringspartierne, i virkeligheden ikke dækker over nogen reel enighed, hvilket vil vise sig i den kommende tid og under det videre arbejde med disse spørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 74 af Lasse Budtz (S), Per Stig Møller (KF), Bjørn Elmquist (V), Jørgen Estrup (RV), Arne Melchior (CD) og Inger Stilling Pedersen (KRF) (se foran)

vedtoges med 98 stemmer (S, KF, V, RV, CD, FP og KRF) mod 4 (FK); 17 (SF) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 73 af Pelle Voigt (SF) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 135:

Forslag til folketingsbeslutning om revision af bistandslovens bestemmelser vedrørende børn.

Af Kirsten Lee (RV) m.fl.

(Fremsat 15/3 88).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Formanden:

Uden glæde må jeg udsætte mødet i foreløbig Det er ikke venligt ikke at bidrage til, at folketingsarbejdet kan fungere uforstyrret.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg beklager meget.

Ifølge det foreliggende forslag opfordres regeringens til at nedsætte et sagkyndigt udvalg, der skal udarbejde forslag til ændringer i bistandslovens regler om børn samt udarbejde forslag til nye regler om privat familiepleje.

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at hensigten med det er, at det offentlige indsats for det enkelte barn skal have en sammenhængende karakter, både når det drejer sig om forebyggende foranstaltninger, og når barnet fjernes fra hjemmet.

Ifølge forslaget har det været et grundsynspunkt for forslagsstillerne, at man skal styrke de ressourcer, som forældrene har og gerne vil udnytte. Samtidig skal der tages hensyn til barnets retsstilling i alle tilfælde, hvor det offentlige griber ind.

Forslagsstillerne peger i øvrigt på, at der forekommer at være et behov for at få afklaret en række fortolkningsproblemer inden for den private familiepleje. Der peges også på behovet for, at især større børn skal kunne inddrages i de beslutninger, der tages vedrørende deres liv.

Endelig bør det omtalte udvalg se på, om det er rimeligt, at de sociale myndigheder under alle omstændigheder skal arbejde for, at barnet hjemgives.

Jeg vil gerne indlede med at sige, at jeg vil være meget åben over for at nedsætte et udvalg af denne karakter. Jeg mener, det er af afgørende betydning, at vi på dette område har så forsvarende regler som overhovedet muligt.

I den forbindelse vil jeg dog gerne pege på, at det måske slet ikke så meget er et spørgsmål om, at reglerne skal ændres, som et spørgsmål om nogle steder at stramme praksis i den daglige forvaltning af reglerne.

Jeg mener således, det er væsentligt, at der ved anbringelse af børn f.eks. i familiepleje tages endnu mere hensyn til, at børnene ikke anbringes i miljøer, der er for forskellige fra de miljøer, børnene kommer fra. Det er også væsentligt, at der gøres en indsats for, at anbringelserne følges, så både børnene og plejefamilierne kan fornemme, at de ikke er glemt, efter at selve afgørelsen om anbringelsen er truffet.

Jeg vil mene, at en række af disse problemer modvirkes, hvis man ved valg af plejeforældre ser efter emner i barnets egen familie, f.eks. bedsteforældre, søskende m.fl.

Jeg tror også, det betyder meget, at man i indsatsen fra socialforvaltningernes side er op-

[Socialministeren]

mærksom på værdien af en tilstrækkelig forebyggende indsats, inden situationen er kommet så meget ud af kontrol, at der må gribes til mere drastiske beslutninger som f.eks. anbringelse uden for hjemmet.

Kan man undgå, at det offentliges damp-tromle sætter i gang, vil der være væsentlig bedre muligheder for i forståelse med forældrene at nå til en løsning, som af alle parter vil kunne accepteres, og som derfor oftest vil være den rimeligste løsning på problemerne.

I den forbindelse vil jeg også minde om, at en helhedspræget indsats for familierne er af afgørende betydning, når socialforvaltningerne skal træde til.

Jeg er derfor glad for, at beslutningsforslaget ikke lægger op til, at man skal tage bistandslovens regler om støtte til børn ud og sætte dem over i en særlig lov. Derimod vil jeg ikke afvise, at det kunne være en overvejelse værd at få undersøgt, om der er grundlag for at skille den del af virksomheden over for børn, der griber ind med mere sanktionsprægede indgreb, fra den del, der tager sig af rådgivning og vejledning af børnefamilierne. Det må imidlertid forudsætte, at man kan finde en model, hvor nissen ikke flytter med, så socialforvaltningen i den almindelige bevidsthed blot får skiftet dommerens rolle ud med anklagemyndighedens.

Enhver ved jo, at reglerne om børns og unges døgnophold uden for eget hjem gennemgik en omfattende revision med virkning fra 1. januar 1985, og i 1982 blev også reglerne om hjælpeforanstaltninger uden samtykke revideret. Generelt er det vel nok Socialministeriets fornemelse, at de nye regler har givet kommuner og amtskommuner et tilfredsstillende regelgrundlag for ydelse af de nødvendige tilbud til børn og unge. Dette indtryk er blevet bestyrket af en netop færdiggjort rapport fra en arbejdsgruppe under Amtsrådsforeningen. Arbejdsgruppen, hvori deltog praktikere fra kommunale myndigheder, fandt ikke grundlag for at foreslå ændringer i de gældende lovregler i kapitlerne 8, 15 og 18 i bistandsloven. Gruppen kommer derimod med en række forslag om samarbejdsrelationerne mellem amter og kommuner om en bedre udnyttelse af ressourcerne.

Erfaringerne om forvaltningen af de gældende regler vil også fremgå af Socialforskningsinstituttets fire undersøgelser om børn og unge med døgnophold uden for hjemmet. Disse un-

dersøgelser vil være afsluttet i løbet af 1988 og 1989.

På den baggrund vil jeg gentage, at jeg er parat til at starte et udvalgsarbejde nu, hvis der er et stærkt ønske om det. Selvfølgelig er det et spørgsmål, om vi skulle vente og se, hvad der kommer ud af Socialforskningsinstituttets undersøgelser om børn og unge anbragt uden for hjemmet, inden vi starter dette arbejde, men det må vi vel kunne drøfte under arbejdet i Socialudvalget.

Qvist Jørgensen (S):

Af flere grunde mener jeg, det er uheldigt, at vi skal førstebehandle og udvalgsbehandle dette radikale forslag netop nu, og grundene er følgende:

Der er ikke grund til noget krampagtigt at forcere en debat, som alligevel er i gang, og som ydermere alligevel vil blive forstærket i den kommende tid.

Jeg tænker her for det første på det undersøgelsesarbejde, der foregår i Socialstyrelsen, i Socialforskningsinstituttet osv., og hvorfra vi – som ministeren netop har nævnt det – har fået nogle delresultater og kan forvente endnu mere gennemarbejdet materiale og flere forslag til løsninger senere på året, og for det andet på, at vi kunne debattere emnet i forbindelse med den samlede børnepolitiske debat, som vi Socialdemokrater for længst har annonceret vil komme her i Folketinget på baggrund af beretningen fra Udvalget vedrørende Børns Dagligdag og materialet fra det tværministerielle udvalg om børns vilkår med titlen »Det skal være godt at være barn i Danmark«, som nåede frem til os her i påsken.

Det, jeg vil sige, er ikke, at vi finder, at problemerne om fjernelse og anbringelse af børn ikke skal drøftes. Vi har ca. 16.000 problemer, men de skal diskuteres i deres naturlige sammenhæng og ikke som et appendiks. Vi skal tale og forhandle i sammenhæng – ikke om enkelte forhold pillet ud af deres sammenhæng.

Ved gennemlæsning af det radikale beslutningsforslag får man en mistanke om, at formanden for Udvalget vedrørende Børns Dagligdag, der nu stort set er færdigt med sit arbejde, savner en formandsstol og nu lægger op til et nyt udvalg. Skal det måske hedde Lee II-udvalget?

[Qvist Jørgensen]

Jeg mener, at De Radikale med beslutningsforslaget går direkte imod hovedintentionerne i henstillingerne fra Udvalget vedrørende Børns Dagligdag, altså ser bort fra helheden eller helhederne. Det vil vi advare imod, og så vil jeg i øvrigt henvise dels til de kommende debatter, vi får, dels til det arbejde, der lå bag Socialudvalgets forhandlinger om bistandslovens ændringer, der jo fandt sted så sent som i 1984.

Måske kan vi få tingene til at passe sammen, således at det i øvrigt sympatiske forslag kan indgå i arbejdet i den kommende tid, men det må være et helhedsarbejde.

Lizzie Lichtenberg (KF):

Den konservative folketingsgruppe er enig i, at det er vigtigt, at børn vokser op i harmoniske hjem hos deres forældre. Den problematik, forslagsstillerne drager frem i dette beslutningsforslag, nemlig vigtigheden af, at den offentlige indsats over for det enkelte barn får en sammenhængende karakter, både når der er tale om forebyggende foranstaltninger, og når barnet fjernes fra hjemmet, kan vi derfor støtte.

Jeg stillede selv den 12. marts 1987 til socialministeren et spørgsmål, S 858, der lød, om ministeren havde igangsat eller agtede at foretage en undersøgelse af årsagen til den eksplosive stigning i antallet af børn, der anbringes i familiepleje uden for eget hjem, med henblik på, at dette antal kan nedbringes ved et forebyggende arbejde i samarbejde med de biologiske forældre, for netop på det tidspunkt foregik der en meget stor diskussion i dagspressen, hvad man også har peget på i bemærkningerne.

Af besvarelsen dengang fremgik det – og vi har jo selv i Socialudvalget kunnet erfare det i dag – at der virkelig er bestræbelser i gang i de forskellige kommuner og amter for at forebygge anbringelse af børn uden for hjemmet. Jeg tror, man er blevet opmærksom på dette.

Man kan også se, at Socialstyrelsens Forsøgsudvalg har fået et stigende antal ansøgninger om støtte til adskillige sådanne projekter. Der er ofte tale om lokale rådgivningsaktiviteter rettet mod børn og forældre, ofte i samlivskriser og skilsmisssituationer, som tit har været årsag til, at børn måtte anbringes uden for hjemmet.

I andre projekter har kommunerne eller amtskommunen haft et samarbejde med institutionerne, hvor man har givet familier et tilbud

om hjælp til selvhjælp for at forhindre uhenigtsmæssige familierelationer.

Derfor kan man godt få det indtryk, at der i dag foregår mange ting, og man har også det indtryk, at der er åbenhed over for iværksættelse af forsøg og forebyggende arbejder og projekter, som kan forebygge eller være alternativer til døgnanbringelse af børn og unge.

Vi håber derfor også, at de bestræbelser, vi nu lægger for dagen ved behandlingen af en betretning vedrørende B 57 og B 59, skulle kunne være igang sættende for disse bestræbelser.

Det undersøgelsesarbejde, der foregår i Socialforskningsinstituttet og i AKF-regi, kunne jo belyse dette her, ligesom vi nu har modtaget Amtsrådsforeningens rapport »Børn og Unge«, hvoraf det fremgår, at der er mange udviklingstendenser i gang på forebyggelses- og anbringelsesområdet, som bygger på et samarbejde mellem amt og kommune, for at bevare den mest hensigtsmæssige anbringelsesform og ikke mindst for at sikre en bedre udnyttelse og en styrkelse af familiens egne ressourcer.

Den ændring, vi i 1985 gennemførte i bistandsloven, skulle jo netop give mulighed for dette og påpege – som det også fremgår af vore ordførertaler fra dengang – at det var sådan, det var ønskeligt at man satsede.

Jeg tror, det er nødvendigt, at man får en anden adfærd og en anden rutine i mange sociale forvaltninger, at man er åben over for disse problemer også i lokalsamfundet.

Om der nu skal nedsættes et udvalg som foreslået, må vi gennem udvalgsarbejdet, hvor vi ligesom kan få en status, finde ud af med hinanden, men der skal ingen tvivl være om, at det bobler og syder rundt omkring. Men er det nok? Er det den sammenhængende indsats og hjælp til familierne og børnene, der kommer ud af det, eller skal der komme andre inspirationer fra Folketinget? For vi må jo stadig væk huske på, at det offentliges indsats er det amter og kommuner der er ansvarlige for, men det er først og fremmest os som forældre, der skal være forældre for vore børn og give dem en rolig og god opvækst.

Lad os under udvalgsarbejdet se, hvad der er mest hensigtsmæssigt, for sigtet er vi meget enige om.

Agerschou (SF):

De Radikale foreslår, at der nedsættes et sag-

[Agerschou]

kyndigt udvalg, der skal udarbejde forslag til revision af bistan-standslovens bestemmelser vedrørende børn samt udarbejde forslag til nye regler om privat familiepleje.

Det er noget uklart for os, hvorfor De Radikale har afsat en særlig pind om privat familiepleje. Vi mener faktisk, at det allerede er omfattet af De Radikales første punkt, men lad det nu være i denne omgang.

Sådan som vi har forstået forslaget, handler det udelukkende om regelgrundlaget i bistan-standsloven og ikke mere generelt om børns anbringelse uden for eget hjem, og jeg synes jo nok, at både socialministeren, hr. Qvist Jørgensen og fru Lizzie Lichtenberg har misforstået forslaget. Jeg vil indrømme de tre, at det kan misforstås, for jeg synes ikke, De Radikale har brugt særlig meget tid til at udarbejde det pågældende forslag kvalificeret. Men sådan som vi har forstået det, handler det udelukkende om regelgrundlaget og ikke generelt om børns anbringelse uden for eget hjem, og derfor er det forkert, når hr. Qvist Jørgensen snakker om, at man forcerer en debat, der allerede er i gang, at man kan tage punktet ind i forbindelse med den børnepolitiske debat, som Socialdemokratiet har taget initiativ til, osv. osv.

Dette forslag handler for mig om et nogenlunde isoleret fænomen i forhold til debatterne om børns vilkår i al almindelighed. Det handler om regelgrundlaget i bistan-standsloven og om, hvorvidt regelgrundlaget om børn og unge er tidssvarende i forhold til den udvikling, der er i vort samfund.

Lad mig med det samme sige, at vi i SF er meget enige med De Radikale i deres hensigt med forslaget, men at vi meget gerne vil have det udbygget. Vi mener simpelt hen, at der er brugt for lidt tid til at udarbejde forslaget, og vi går faktisk ud fra, at vi uden større besvær kan klare en udbygning af forslaget under udvalgsarbejdet.

Det, De Radikale vil have revideret, er reglerne om anbringelse og forebyggelse, de såkaldte særlige regler for børn og unge, og vi mener klart, at der er behov for dette.

Desværre siger De Radikale ikke meget i bemærkningerne om, hvad de nye regler skal gå ud på. Så vidt jeg kan se, har De Radikale kun nævnt to ting, nemlig om det fortsat skal være sådan, at forældre uden videre kan hjemtage et barn, som er anbragt med forældrenes samtykke, om barnet ikke i denne situation har ret til

en »fredsperiode«, hvor det ikke bare umiddelbart kan hjemtages.

Desuden rejser det spørgsmål, om det er rimeligt, at de sociale myndigheder under alle forhold skal arbejde for hjemgivelse af et barn.

Vi er enige i, at det er problemer, som udvalget skal arbejde med, men mener, at der er andre, som er lige så væsentlige. Vi mener f.eks., at det er et problem med den skarpe grænse mellem ikkeanbringelse og anbringelse. Den skarpe grænse betyder, at anbringelse af et barn meget ofte bliver sidste station på vejen i et meget langvarigt forløb, et forløb, som er præget af mange forskellige former for indsats, men som altså bare ender med ikke at have nyttet noget. Det forløb mener vi ikke altid er særlig hensigtsmæssigt.

Vi vil gerne have gjort systemet langt mere fleksibelt, så vi får rangeret anbringelser ind på linje med andre ting, man kan foretage for at støtte et barn eller en familie, også forstået på den måde, at en familie selv skal kunne henvende sig og bede om, at barnet bliver anbragt f.eks. i en periode, i weekenderne, eller hvad der nu er brug for. Vi mener, at der er behov for at afdramatisere hele anbringelsesområdet. Vi mener ikke, det er særlig godt, at anbringelse som regel bliver brugt, når alt andet har været prøvet. Det kan være alt for belastende både for barnet og for familien, og en ændring i retning af at gøre anbringelser mere fleksible bør derfor efter vores opfattelse indgå i udvalgets arbejde.

Endvidere mener vi, at der er problemer vedrørende privat familiepleje, idet man faktisk, som det nuværende regelgrundlag er, kan komme ud for at skulle have plejetilladelse til sit eget barn – det kan være et barn, man har hos sig, men som man ikke har forældremyndigheden over – og det mener vi er urimeligt og giver anledning til mange besværligheder; f.eks. har man ikke ret til visse børnefamilieydelse.

Vi mener også, at den såkaldte Jon-sag giver anledning til overvejelser. Her blev et barn på 12 år indlagt på en børnepsykiatrisk afdeling uden at være psykisk syg, tilsyneladende mod sin vilje, men på baggrund af en beslutning truffet af den, der havde forældremyndigheden. Jeg mener, vi må overveje, om der ikke i sådanne situationer bør tillægges børn – selvfølgelig under hensyntagen til alder og moden-
hed – en særlig retsbeskyttelse. Det kunne også være en opgave for det pågældende udvalg.

[Agerschou]

Vi mener også, at der er problemer med det, der hedder henstillinger og pålæg efter § 33 i bistandsloven. Sådan som paragraffen er formuleret, placerer man forældre i en passiv modtagerrolle. Der er jo ingen, der kan forestille sig, at forældre ansøger om en henstilling eller et pålæg, og vi mener egentlig, at reglen godt kunne formuleres sådan, at forældre aktivt kunne henvende sig til en socialforvaltning og bede om støtte også efter en sådan bestemmelse.

De Radikale har i bemærkningerne udtrykt nogle kortfattede opfattelser af, hvem det sagkyndige udvalg skal bestå af. Vi mener, at der her mangler sagkyndige fra det sociale område, der i praksis beskæftiger sig med anbringelse af børn og unge; det kan vi formentlig blive enige om under udvalgsbehandlingen. Endvidere mener vi, at der skal sættes en tidsfrist for udvalgets færdiggørelse af arbejdet.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Jeg er nødt til at sige til hr. Agerschou, at jeg har den opfattelse, at regelgrundlaget, som det kom til at se ud efter ændringerne i 1984, herunder måske især på kompetenceområdet, som jo nok var en af de store ting på det tidspunkt, er godt nok.

Det, der dybest set er problemet, er vel først og fremmest tolkningen af regelmulighederne ude i amtskommunerne og primærkommunerne, og dernæst er det den økonomiske situation, som vel i masser af tilfælde har medført, at man ikke har fået iværksat tilstrækkelig mange foranstaltninger på et tilstrækkelig tidligt tidspunkt. Når man så endelig skal til at iværksætte en foranstaltning i form af en anbringelse uden for eget hjem, er man henvist til at vælge de muligheder, der består, og antallet af dem er blevet svært indsnævret, når vi taler om egentlige institutionspladser. Der er jo blevet nedlagt fantastisk mange døgninstitutioner, og de enkelte tilbageværende døgninstitutioner har fået en nedsat kapacitet. Når de overhovedet kan klare de mange anbringelser, er det, fordi man efter min opfattelse en gang imellem har alt for travlt med at få sendt børnene og de unge hjem på et for tidligt tidspunkt i forhold til en lagt behandlingsplan.

Det er sådan nogle ting, der er problematiske, og jeg mener, at det er nogle helhedssynspunkter, som burde ind i diskussionen. Den

burde dreje sig om hele området og ikke om, hvorvidt vi skal ændre en eller to eller tre paragraffer i bistandsloven.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Det er faktisk ærgerligt. Jeg synes egentlig, jeg har forberedt mit indlæg til i dag temmelig grundigt, og så kan jeg høre, at hr. Qvist Jørgensen overhovedet ikke hører efter, hvad der bliver sagt. Jeg kom med et par eksempler eller tre på, hvordan regelgrundlaget i sig selv er utidsvarende, og det ene eksempel, jeg kom med, var, at det skarpe skel mellem anbringelse og ikkeanbringelse efter min opfattelse er uhenigtsmæssigt. Ligeegyldigt hvordan hr. Qvist Jørgensen vender og drejer det, er der i dag et skarpt skel mellem anbringelse og ikkeanbringelse, og jeg mener, at det ville være værdifuldt at få blødt dette skarpe skel op, så anbringelse af et barn blev en tangent på det klaver, vi i øvrigt har at spille på for at støtte en familie og et barn. Det kunne være en af de ting, et udvalg kunne arbejde på, og det synes jeg egentlig ikke at hr. Qvist Jørgensen har argumenteret imod.

Et andet eksempel, jeg kom med under mit indlæg, er den måde, henstillinger og pålæg er formuleret på i § 33. Hvis hr. Qvist Jørgensen læser den pågældende paragraf, vil han se, at den anbringer familien i en passiv modtagerrolle. Hr. Qvist Jørgensen kan jo ikke forestille sig, at en familie går hen og ansøger om en henstilling eller et pålæg. Det er absurd bare rent sprogligt, og det, vi kunne forestille os, var, at den bestemmelse blev omformuleret, så familien ikke udelukkende blev anbragt i en passiv modtagerrolle, men også kunne være aktiv i forhold til sin egen situation og i forhold til henvendelser til socialforvaltningen. Der er altså ikke noget i det, hr. Qvist Jørgensen har sagt, der overbeviser mig om, at det, der er hensigten med det radikale forslag, ikke er meget fornuftigt, og det bør ikke bringes i en stor børnepolitisk debat, hvor det ikke fører nogen vegne hen. Jeg mener, at vi sagtens kan nedsætte det udvalg og få forbedret regelgrundlaget helt uafhængigt af de andre diskussioner, vi har om børns vilkår.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Hvis hr. Agerschous overskridelse af tiden er udtryk for en grundig forberedelse, kan jeg bekræfte det.

Henrik Toft (V):

Jeg skal ikke blande mig i diskussionen mellem hr. Qvist Jørgensen og hr. Agerschou, men sige, at vi fra Venstres side kan være helt enige i de to bemærkninger, som indleder De Radikales beslutningsforslag nr. B 135, nemlig at det er vigtigt, at børn vokser op i et harmonisk hjem hos deres forældre, og at de fleste børn i Danmark vokser op under gode og betryggende forhold i familier med to forældre. De er velstimulerede, velpassede og glade. Det er den situation, som vi gerne vil have der skal være, men vi erkender også, at der er nogle, som det ikke gælder for, og det er selvfølgelig deres situation, dette forslag tager sigte på.

Også i de øvrige bemærkninger i beslutningsforslaget er der mange ting, som vi er meget venligt stemt over for. Men jeg kan tilslutte mig socialministerens antydning af, at hun synes, at der skal et udvalgsarbejde til for at afklare, om det er rigtigt at nedsætte det udvalg, som De Radikale her foreslår. Det vil vi gerne være med til at se på i udvalget.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Forslaget omhandler et meget vigtigt og også meget ømtåleligt emne, og det er det emne, der har været mest debatteret, bl.a. i pressen. I spørgsmålet om, hvorvidt der er behov for at ændre reglerne, synes jeg vi har materiale nok nu. Det er lidt ærgerligt, at forslaget kommer så sent på året, men det er der jo ikke noget at gøre ved. Vi kunne godt bruge rigtig lang tid på det, for det fortjener det, og så får vi det materiale, vi skal bruge. Er det så ikke så eksakt, som det skal være, må vi lave et udvalg med et helt præcist kommissorium og med en udvidelse af den personkreds, der er tale om, for det er et meget problematisk område alene af den grund, at det hedder – det er til hr. Agerschou – »hjælpeforanstaltninger uden samtykke«. Der er ikke ret mange, der vil synes, at det lyder særlig positivt. Da tingene er blandet meget sammen, både den administrative, den dømmende og sådan set også den udøvende magt i socialudvalget, er der ikke ret mange forældre, der har lyst til at henvende sig dér.

Et af problemerne, der ligger i det, er, som hr. Agerschou siger, at børnene nemt kan komme hjem igen. Det er ikke min erfaring. Min erfaring er, at der bliver sagt til nogle svage mennesker – det er som regel deres børn, man fjerner,

ikke de stærkes: Hvis du ikke går med til denne frivillige ordning, bliver vi nødt til, osv. Så går man frivilligt med, og vil man så gerne have barnet hjem, når der er gået et stykke tid og man har trukket vejret, er det tvangstilbageholdelse næsten på samme måde, som hvis man frivilligt lægger sig ind på et psykiatrisk hospital. I begge tilfælde er ens retsstilling utrolig dårlig. Den er bedre, hvis det er en ren tvangs-fjernelse – absolut da.

Det var den ene side af det. Den anden side af det er de mange professionelle pædagogfamilier, den stærke opblomstring af familieplejen. Der mangler amtet helt sikkert et instrument til at sige nej tak, til ikke at godkende. Det har vi ikke. Samtidig er det et problem, at der går for lang tid, fra barnet er anbragt, til der kommer tilsyn på. Der har ikke været særlig stor interesse for at føre et tilstrækkeligt og meget tæt tilsyn.

Da vi ikke har flere institutioner, er den professionelle familiepleje sådan set kommet for at blive. Den er vokset op i takt med, at vi har lukket institutionerne. Det kan godt være, at institutionerne var blevet for specialiserede, og nu er de så overtaget af områdeinstitutioner. Men hvis vi bliver enige om, at familieplejen er dårlig, og droser den ned, har vi ingen steder at gøre af de børn, hvis vi stadig væk og i samme takt skal anbringe børnene uden for hjemmet. Den diskussion har der altid været. Nogle synes, børnene har det bedst hjemme, selv om forældrene er dårlige til at give den støtte, der skal til. Andre synes, børnene har bedre af, som det blev sagt, at trække vejret udenfor.

Så er der spørgsmålet, om socialudvalget suppleres med en dommer. Socialministeren sagde, at det meget nødt skulle gå hen og blive en anklagemyndighed, og det er da også rigtigt. Men man kunne jo forestille sig, at man kom med en indstilling til en domstol. Hvordan man så skulle udforme det, ved jeg ikke. Men at få fjernet den trussel, der ligger i det, tror jeg var en god idé, for det er ikke rart at have sin økonomi i klemme og sine børn væk og samtidig være fuldstændig afhængig af forvaltningen.

Men jeg synes, vi skal afvente, hvad der kommer fra Socialforskningsinstituttet, og sammenholde det med Amtskommunernes og Kommunernes Forskningsinstituts materiale og så tage stilling til det i udvalget. Det synes jeg er en god idé.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg er enig med fru Yvonne Herløv Andersen i, at der skal være et bedre kommissorium. Jeg mener, at vi, hvis forslaget skal fremmes i Folketingets Socialudvalg, skal udarbejde et kommissorium for det pågældende udvalg. Ellers synes jeg, at CD's ordfører egentlig argumenterede for, at der skulle nedsættes et udvalg.

Der er et par af de ting, som fru Yvonne Herløv Andersen siger, som jeg ikke helt forstår. Der bliver sagt, at det er svært for et forældrepar at få børnene hjem igen under en frivillig anbringelse. Ja det kan være svært, men det kan også være let. Jeg er stødt på børn, der faktisk i løbet af et par år er blevet hjemgivet 3 gange og blevet anbragt igen. Enhver kan sige sig selv, at det er ikke særlig hensigtsmæssigt for det pågældende barn. Det er stærke oplevelser hver gang, og dér er det så, at De Radikale har en forestilling om, at man skulle kunne indføre en »fredsperiode« i barnets liv, hvor man siger: Barnet skal have fred til at komme til sig selv, f.eks. i en familiepleje. Jeg ved ikke, om det er en god idé, men jeg mener, det er en af de ting, der alvorligt burde diskuteres.

Jeg mener ikke, at vi kan sidde og vente og se, hvad der kommer ud af AKF's undersøgelse eller Socialforskningsinstituttets undersøgelse, for de to undersøgelser handler ikke om det, De Radikale foreslår. De Radikale foreslår et sagkyndigt udvalg, der beskæftiger sig med regelgrundlaget, mens både AKF's og Socialforskningsinstituttets undersøgelser handler om alle mulige andre forhold vedrørende børns anbringelse uden for eget hjem. Der er ikke nogen modsætning mellem nedsættelse af De Radikales udvalg og så de to undersøgelser, vi snakker om, og den almindelige debat om børns anbringelse uden for eget hjem.

(Kort bemærkning).

Yvonne Herløv Andersen (CD):

CD er bestemt ikke afvisende over for spørgsmålet om at nedsætte et udvalg, og hvis det drejer sig om at gøre det så koncist, som der er givet udtryk for her, tror jeg også, det vil være en god idé.

Men med hensyn til børn i al almindelighed, og hvor de har godt af at være, hr. Agerschou, har vi jo tidligere haft den debat, som har sit

udspring i Børnekommissionens betænkning: »Dine børn er ikke dine børn«. Den debat lader vi ligge, og så koncentrerer vi os om det andet. Det kan vi blive enige om.

Jane Oksen (FP):

Jeg har desværre ikke deltaget i de tidligere debatter, der måtte have været, så jeg ser måske på det med lidt friskere øjne.

Fru Kirsten Lee og De Radikale skal ikke have utak for dette forslag til folketingsbeslutning. Det er meget vigtigt, at der tages fat på de problemer om anbringelse af børn uden for hjemmet. Vi tror heller ikke i Fremskridtspartiet, at loven fungerer efter hensigten. Hensigten med loven er jo, at man kun må fjerne et barn fra hjemmet, hvis det er absolut nødvendigt, og der kan så diskuteres meget om, hvordan det tolkes af diverse sagsbehandlere, psykologer, psykiatere osv.

Vi mener i Fremskridtspartiet, at hvert eneste barn, der fjernes fra sine forældre, er ét for meget. Fru Kirsten Lee har desværre i dagspressen udtalt, at der fjernes alt for få børn. Man kan sige, at hun går noget radikalt til værks på dette område.

Jeg synes også, hun gør det i forslaget, hvoraf det fremgår, at man skal give barnet en »fredsperiode«. Det lyder meget godt, men jeg synes også, at man skal efterleve lovens intentioner om, at man skal arbejde på at få barnet hjem hurtigst muligt. Det mener vi ikke sker ved, at man giver det en såkaldt »fredsperiode«.

Så vil De Radikale også have nedsat et sagkyndigt udvalg. Her savner vi faktisk nogle forældre, der virkelig kender problemerne i det. Det sagkyndige udvalg skal som sædvanlig bestå af eksperter.

Noget af det, der også mangler om fjernelse af børn, er en undersøgelse af, hvordan det er gået de børn, der er fjernet fra hjemmet. Det er muligt, at der findes nogle undersøgelser, men jeg mener stadig væk, at det er for dårligt belyst. Der er noget galt her i Danmark, når det lykkes skolepsykologer at få antallet af undersøgte børn op på en tredjedel af alle børn. Det er et af de første skridt til, at et sådant barn bliver uglest og kommer i socialforvaltningens fokus, og så er der ikke så langt igen, før barnet bliver fjernet.

Det er specielt de enlige mødres børn, der bliver fjernet. En undersøgelse i Nordjylland

[Jane Oksen]

viste, at ud af 50 børn var de 38 børn af enlige mødre. Det kunne godt tyde på, at man skulle prøve at øge indsatsen for de enlige mødre i stedet for brutalt at fjerne deres børn.

Der er også sket en stor udvikling i lønninger til plejefamilier. Jeg mener, at det også er noget, vi bør se på.

Plejefamiliernes vilkår og deres forhold er under alt for lidt kontrol. Børn anbringes tit i miljøer, hvor de overhovedet ikke passer ind.

Vi bør også se på den uheldige fordeling af udgifterne mellem amt og kommune, det har jeg sagt før, men jeg mener stadig, at det er galt, at det forebyggende arbejde skal betales fuldt ud af kommunerne, hvorimod amterne betaler halvdelen af omkostningerne ved en anbringelse.

Så er der de store børn. Det er også nævnt i fru Kirsten Lees forslag. Jeg mener også, at man bør begynde at forskelsbehandle lidt efter, om det er store eller små børn. Store børn kan godt selv få lidt indflydelse på, hvor de mener de har det bedst. Det kan ikke være rigtigt, at en 11-12-årig ikke selv kan få en smule indflydelse.

Også de unge bør tages ud af alle disse statistikker. Det kan ikke være rigtigt, at unge, blot de er lidt uvenner med deres forældre eller utilfredse, kan gå op i socialforvaltningen, der så sørger for bolig, lommepenge osv., ofte med langt større beløb, end forældrene selv kan klare. Jeg mener, at de bør tages ud af de statistikker, for de er jo ikke fjernet fra hjemmet i den forstand.

Der kunne siges utrolig meget om disse ting. Jeg vil gerne se frem til et positivt udvalgsarbejde, hvor vi gennemgår hele loven om disse ting, for den trænger i den grad til en revision, så De Radikale skal ikke have utak for deres forslag.

Merethe Due Jensen (KRF):

Jeg har noteret mig, at forslagsstillerne i bemærkningerne til forslaget lægger vægt på, at det drejer sig om, at man skal styrke de ressourcer, som forældrene har og gerne vil udnytte, og at der samtidig skal tages hensyn til barnets retsstilling i alle tilfælde, hvor det offentlige finder anledning til at gribe ind.

Forslagsstillerne lægger endvidere vægt på, at man tager udgangspunkt i forældrenes situation. Det er et rigtigt og godt princip.

Kristeligt Folkeparti er generelt positivt over for beslutningsforslaget, men vi vil gerne understrege, at det er vigtigt, at den foreslåede udvalgs sammensætning ikke blot består udelukkende af eksperter eller sagkyndige, men at der også er plads til lægpersoner, eventuelt gerne som forældrerepræsentanter.

Et af de områder, jeg gerne ser belyst nærmere, er, at forældre og børn behandles ligeværdigt af myndighederne, og at barnet lettere kan hjemgives igen.

Det har vist sig i flere sager, at det er vanskeligt at få et barn ud af systemet og tilbage til hjemmet, når det først er placeret uden for eller fjernet fra hjemmet. Hjemgivelse skal ikke kun ske på det offentliges præmisser; der skal tages hensyn til situationen i hjemmet. Der må aldrig foreligge en trussel fra det offentliges side om, at barnet fjernes. Det giver utryghed i et samarbejde, hvor problemerne måske kunne løses i stedet for at gå i hårdknude.

Jeg synes også, det er betænkeligt, at Danmark fører i nordisk sammenhæng, når det drejer sig om anbringelse af børn uden for hjemmet. Endvidere finder jeg det væsentligt at sikre en indsats og støtte til hele familien i stedet for kun at behandle en del af familien, når det går i hårdknude.

Ophold på døgninstitution kan i visse tilfælde være den eneste realistiske mulighed, selv om resultatet af behandlingen ofte viser sig at være begrænset.

Det glæder mig, at socialministeren i sin tale lagde vægt på, at familiepleje også kan være i barnets egen nære familie. Ved anbringelse uden for hjemmet kan man ikke kun se isoleret på, hvad der er godt for barnet, og hvad der er godt for forældrene; det er kunstigt at dele forældres og børns tarv. I kriser må der altid stræbes efter at forebygge en fjernelse.

De ressourcer, børns ophold uden for hjemmet kræver, kan i visse tilfælde med fordel bruges på et tidligere tidspunkt i forløbet for at undgå en udvikling af problemerne i familien.

Jeg er også betænkelig ved, at børn i forskellige aldersgrupper skal inddrages i beslutningerne om, hvorvidt de vil være i hjemmet eller ej. Jeg tror, det er meget svært for et barn på 12-13-15 år at kunne overskue konsekvenserne af sine egne beslutninger. Man må passe på, at der ikke indføres regler, der går på tværs af fa-

[Merethe Due Jensen]

miliernes ønsker, men samarbejdes med familierne. Reglerne må absolut ikke være familieop-løsende. Derfor burde der i forslaget til folke-tingsbeslutning stå, at Folketinget opfordrer re-geringen til at nedsætte et sagkyndigt udvalg med det formål at udarbejde forslag til revision af bistandslovens bestemmelser vedrørende børn, således at familien i disse bliver betragtet som en helhed, og således at de kommer til at virke familiebevarende.

Til slut vil jeg sige, at man altid kan diskutere, om tidspunktet for nedsættelse af et sådant udvalg er det rigtige, når man ved, at der allerede for nærværende er en undersøgelse i gang om børns og unges døgnophold uden for hjemmet, som afsluttes i løbet af 1988. Vi kan blive enige om, at det skal være godt at være barn i Danmark, og at det også skal være godt at være forældre. Men jeg vil støtte ministeren i, at vi godt kan vente og se, hvad der kommer ud af Socialforskningsinstitutets undersøgelser.

Jørgen Tved (FK):

Som jeg har forstået forslaget og også debatten, er der faktisk enighed om eller i hvert fald flertal for, at der bliver nedsat et udvalg, der skal forberede et andet udvalg.

Det er vel egentlig ikke meningen, at man ved denne lejlighed skal have en større børnepolitisk debat. Det kunne være fristende, men det vil jeg afholde mig fra. Jeg har erfaringer som medlem af Børne- og Ungdomsnævnet i København, som siger, at der i allerhøjeste grad er grund til at kigge på det regelsæt, man anvender. Hvis forslaget tager sigte på at ændre regelsættet, synes jeg, at det er på høje tid, at vi kommer i gang med det.

Jeg kan blive rørt til tårer, når jeg hører de borgerlige ordførere sige, hvor vigtigt det er, at vi beskytter barnet, beskytter familien, tager hensyn til hele familiesituationen. Jeg er meget enig, men jeg vil meget gerne se udvalgsbetænkningen, og hvad man finder frem til her, før jeg fortsætter den videre debat. Jeg er helt overbevist om, at når de borgerlige skal til at bevilge de penge, det koster, får piben en helt anden lyd.

Jeg har opfattet dette som et forslag om et udvalg, der skal kigge på bistandslovens regler. Vi er positive, og så skal jeg i øvrigt afholde mig fra en større børnepolitisk debat ved denne lejlighed.

Kirsten Lee (RV):

Jeg vil gerne sige tak for den positive modtagelse, forslaget har fået fra alle undtagen Socialdemokratiet. Jeg vil også gerne fortælle, at med dette folketingsflertal er der et andet kor, der blander sig positivt, og det er bl.a. førende familieretsjurister, Mødrehjælpen, Dansk Socialrådgiverforening og mange flere.

Jeg kan ikke se nogen særlig grund til at vente på Socialforskningsinstitutets undersøgelse. Den omhandler årsager til fjernelse af børn, og det er selvfølgelig afgørende vigtigt, når vi skal debattere den forebyggende indsats for fjernel- sen. Det, dette handler om, er retsgrundlaget, og det beskæftiger SFI-undersøgelsen sig slet ikke med.

Modsat Socialdemokratiet synes jeg, at det haster med at sikre børn en bedre retsstilling, især på dette afgrænsede område, der hedder anbringelse uden for hjemmet.

Jeg personlig savner ikke noget udvalg, vil jeg gerne meddele hr. Qvist Jørgensen, og jeg tror nok, at både jeg og hele den radikale folke-tingsgruppe med mig vil modsætte os, at vi får nedsat et politisk udvalg eller et organisations-udvalg. Det, der er nødvendigt her, er faktisk et udvalg, der er sagkyndigt, og som bl.a. har fam- ilieretlig ekspertise. Den slags ekspertise be- sad Udvalget om Børns Dagligdag ikke, og det erkendte det udvalg klart, og hr. Qvist Jørgen- sen kunne såmænd godt have sparet sig den perfiditet.

De allerfleste børn i Danmark vokser op under gode, betryggende forhold hos ansvarlige forældre. Der er en lille gruppe børn, der vokser op under helt utilfredsstillende forhold i hjem, hvor man er ude af stand til at varetage børnenes fundamentale behov for ømhed, for tryk, for kærlighed og for stimulation og fy- sisk pleje. Det kan dreje sig om alkoholiker- hjem eller medicinmisbrugende hjem, eller det kan dreje sig om svært psykisk syge forældre.

I disse tilfælde er det nødvendigt, at det of- fentlige griber ind for at tilgodesse barnets tarv. Denne indgriben fører i nogle tilfælde til, at barnet anbringes uden for eget hjem. Frem for og forud for anbringelsen af et barn uden for hjemmet er det naturligvis oplagt – og det vil jeg gerne præcisere over for fru Merethe Due Jensen – at man i videst muligt omfang søger at forebygge anbringelse ved at hjælpe familien med at bruge de ressourcer, den nu engang har og gerne vil bruge.

[Kirsten Lee]

Det kan ikke undgås, at nogle børn anbringes uden for eget hjem imod forældrenes samtykke, for at man kan sikre dem ordentlige opvækstvilkår. Når et barn anbringes uden for hjemmet, sker det som regel i en meget tilspidset situation, og i den slags situationer er det nødvendigt, at de regler i bilstandsloven, der omhandler børn og unge, ikke indeholder fortolkningstvivil. I Det Radikale Venstre mener vi, at bilstandslovens bestemmelser om disse ting indeholder uklarheder og trænger til en gennemgribende revision.

Der er yderst forskellige grunde til, at børn anbringes uden for eget hjem. Nogle børn anbringes, fordi de f.eks. er multihandicappede og simpelt hen frembyder overmenneskelige pasningsproblemer for deres i øvrigt omsorgsfulde og ansvarlige forældre. Andre anbringes, fordi de vokser op i hjem, hvor børns mest fundamentale behov ikke dækkes. Men fælles for de to grupper er, at de anbringes under de samme retsregler, og på den måde er lovgivningen med til at skabe klarhed.

I nogle kommuner har man en politisk beslutning om, at man ikke skal fjerne børn, og det er klart uacceptabelt, og så vidt jeg har forstået, er det oven i købet ulovligt.

Børns retsstilling kan naturligvis ikke variere fra kommune til kommune, men det kan skyldes fortolkningstvivil vedrørende bilstandsloven.

I mange tilfælde, når børn anbringes uden for hjemmet med forældrenes samtykke på grund af svære problemer i hjemmet, hjemtages børn efter kort tid og hyppigt fra den ene dag til den anden. Man må med rette kunne stille sig selv spørgsmålet, om ikke børn har ret til en fredsperiode i deres liv. Mange af disse børn ender som pendulbørn: ud og hjem og ud og hjem igen. Som et barn engang fornuftigt spurgte: Kunne I ikke tage og sætte et skilt på ryggen af mig med en adresse på, så man kan se, hvor jeg hører til. Han havde været anbragt ude og hjemme adskillige gange.

Når et barn fjernes fra forældrene med eller uden samtykke, bør der foreligge en eller anden form for målsætning og en plan for, hvordan målet kan nås. Man bør også tage stilling til en tidsramme for fjernelsen. Forældre skal naturligvis informeres om, hvorfor man fjerner, og hvad planen er. På den måde giver man børnene en mulighed for at falde til ro. Det har de

børn brug for, som fjernes fra deres forældre. Det er også nogle af de ting, der skal ses på.

Når et barn tvangs fjernes, skal sagen tages op én gang om året. Første gang er det rimeligt, men derefter vil der måske være større fornuft i, at reglerne var mere fleksible, så sagen kunne tages op, såfremt der var indtruffet afgørende forandringer. De sager, der ankes 5 og 6 og flere gange, uden at der er ændret noget som helst i barnets eller den biologiske families forhold, forekommer egentlig underlige. Der bruges på den måde masser af negative kræfter, når system og forældre bekriger hinanden. Disse ressourcer var langt bedre brugt på at støtte forældrene i en accept af tingenes tilstand og et samarbejde omkring barnet. Det er også forhold som disse, der bør vurderes i forbindelse med en revision af bilstandslovens bestemmelser om børn og unge.

Bilstandsloven anfører, at der altid skal arbejdes for hjemgivelse. Virkeligheden er desværre, at der findes tilfælde, hvor børn ikke bør hjemgives. Der er det vigtigt, at man af hensyn til både børn og forældre spiller med åbne kort og prøver at støtte forældrene og etablere et fornuftigt samkvem. I dag oplever vi, at man over for forældrene lader, som om børnene skal hjem, men alle er enige om, at det skal barnet aldrig. Den paragraf bør tages op til revision.

For nogle år siden blev forældrene udstyret med en advokat, men hvem taler børnenes sag? Der må, når man har møde, en børnesagkyndig med i socialudvalget, som varetager barnets tarv og rettigheder. Det er ikke nok, at der blot foreligger en skriftlig erklæring, som det er tilfældet nu.

Man må i denne sammenhæng heller ikke glemme, at børnenes ønske om, hvor de skal opholde sig, også skal inddrages. Somme tider handler man helt hen over hovedet på 13-14-årige børn og kan gøre det ifølge den gældende lov, og det bør der også ses på.

Mange børn anbringes i familiepleje. Vi har masser af fremragende familieplejere, som gør et stort og påskønnelsesværdigt arbejde. Men af og til pålægges de større opgaver, end rimeligt er, når de skal fungere som behandlere for skrøbelige forældre, hvis børn de har i pleje. Vi er betænkelige ved den tendens, vi ser med hensyn til kæmpehonorarer, 6-7 gange det almindelige plejevederlag. Det kan af og til beløbe sig til 30.000 kroner om måneden for et enkelt

[Kirsten Lee]

barn, og jeg vil gerne fortælle hvorfor, for det er ikke et spørgsmål om kroner og øre. Men jeg tror, man skal revurdere dette vederlagssystem; det har nemlig nogle negative sider, for det kan være svært for plejeforældre at se forbedringer i barnets tilstand, for det kunne betyde, at vederlaget blev nedsat. Barnet kan altså på den måde risikere at blive fastholdt i en rolle som et barn med mange og store problemer. Også den del trænger til en revurdering.

I Det Radikale Venstre har vi altså den opfattelse, at en revision og revurdering af bistandslovens bestemmelser vedrørende børn er nødvendig. Vi tror, den hurtigste og mest hensigtsmæssige måde at gøre det på er, at der nedsættes et lille hurtigtarbejdende sagkyndigt udvalg, der specielt skal revurdere kapitlerne 8, 15 og 18 i bistandsloven plus det, hr. Agerschou hentydede til, men som jeg ikke kan huske nummeret på; det var nogleogtredive. Så skal vi have fremsat nogle forslag til ændringer, og der skal også ses på procedurereglerne. Jeg er helt enig med SF's ordfører i, at det egentlig haster, vi skulle gerne have en tidsramme på.

Vort hovedsigte med det her er at sikre børn en bedre retsstilling på dette område. Vi gør somme tider børn uret, når vi ensidigt varetager forældrenes rettigheder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 137:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af arbejdsgivernes betaling af de første 8 timers ledighed ved enhver afskedigelse og/eller hjemsendelse af medarbejdere samt om ændring af

dagpengenes størrelse ved udbetaling i forbindelse med supplerende dagpenge. (Dimittendsatsen).

Af Kaj Poulsen (S) og Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.

(Fremsat 16/3 88).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Beslutningsforslaget kan deles i to dele. Den første del af forslaget går ud på, at arbejdsgiveren betaler et beløb, som svarer til den individuelle dagpengesats, ved de første 8 timers ledighed. Det fremgår ikke helt klart af bemærkningerne, om der er tale om et generelt forslag, der skal gælde ved ethvert arbejdsophør, eller der kun tænkes på hjemsendelsessituationer, altså de situationer, hvor dimittendsatsen spiller en rolle. Det ville det selvfølgelig være rart at få afklaret. Uanset hvilken af de to situationer det drejer sig om, vil forslaget medføre en kraftig forøgelse af arbejdsgivernes lønomkostninger.

Forslaget er derfor i direkte modstrid med fælleserklæringen af 8. december 1987 fra regeringen og arbejdsmarkedets parter, som vi havde indtryk af at Socialdemokratiet bakkede op. Fælleserklæringen udtrykker enighed om det helt afgørende i, at omkostningsudviklingen her i landet ikke overstiger udlandets.

Forslaget går stik imod hensigten med den nylig vedtagne omlægning af arbejdsgiverafgifterne, som havde til formål at styrke virksomhedernes konkurrenceevne. Vi er mildest talt forbavsede over, at Socialdemokratiet nu vil ødelægge resultatet af den omlægning, som det selv var med til at bære igennem i Folketinget lige før jul. Det er også på dette område vanskeligt at se en linje i Socialdemokratiets politik.

Forslaget vil isoleret set medføre en dagpengebesparelse, men heroverfor står, at arbejdsgivernes lønudgifter vil blive forøget, formodentlig med et endnu større beløb, hvilket som sagt ikke er forsvarligt i den nuværende situation. Der har i hvert fald hidtil været bred enighed om behovet for at genoprette og forbedre konkurrenceevnen.

Jeg skal i øvrigt nævne, at arbejdsmarkedets parter gik imod et lignende forslag, som indgik